

کناه **حجت‌الاسلام حسین ایزدی***

نسبت جمهوری اسلامی

و میهمانی ۱۰ کیلومتری غدیر

ساخت و تعالی فرهنگی در گرو شناخت دقیق از واقعیت جاری جامعه‌است. هر نوع خطای روایت و درک از واقعیت جامعه به خطای محاسباتی در تحلیل و برنام‌ریزی‌های کلان منجر می‌شود. برخی در صدد هستند که جامعه ایرانی بعد از انقلاب را به ویژه در دو دهه اخیر جامعه‌ای فاصله گرفته از ارزش‌های دینی و اسلامی معرفی کنند و نتیجه بگیرند انقلاب اسلامی نتوانسته‌است رشد فرهنگی و ارتقای دینداری را به همراه داشته‌باشد.این مسئله یعنی ارزیابی میزان موفقیت جمهوری اسلامی در حوزه فرهنگ و دینداری عمومی، موضوع پژوهش‌ها و یادداشت‌های پر دامنه‌است. تحلیل میهمانی ۱۰ کیلومتری غدیر از همین منظر دارای اهمیت است، چرا که این جشن به مثابه یک پدیده فرهنگی و بیرونداد یک واقعیت اجتماعی است. در این یادداشت به برخی زوایای این مسئله اشاره می‌کنیم.

■ **زیر پوست شهر به روایت ایمان**

در یادداشت‌ها، سسر مقاله‌ها و تحلیل‌های جریان غربگرا با این تعبیر پرسامد مواجهیم که زیر پوست شهر مملو از فقر فرهنگی، دینی و افول و انحطاط اخلاقی است.اما میهمانی غدیر نشان داد زیر پوست شهر یک لایه عمیق باور دینی در حال حیات و جریان است که کمتر فرصت بروز پندامی کند،چرا که قالب‌های بروز اجتماعی در دنیای مدرن تنها برخی زمینه‌های مناسب با آن فرهنگ را برای بروز فرهنگی ارائه می‌دهد. در آن قالب حافظ یک برش خاص از جامعه ظهور می‌یابد و در نهایت خطای محاسباتی را در پی خواهد داشت. میهمانی ۱۰ کیلومتری همانند راهیمیمای ارمنین نشان می‌دهد انگیزه‌های دینی و باورهای مذهبی در سطوح مختلف اجتماعی به صورت فعال، پویا و زنده حضور دارد. آنچه در زیر پوست شهر می‌گذرد، ایمان است نه انحطاط.

■ **نیاز کشور به جشن ملی با محوریت مفاهیم دینی**

از نیازهای قطعی فرهنگی کشور، وجود یک جشن ملی بزرگ و برخوردار از هویت دینی همگون با مبانی انقلاب اسلامی است. نمای بیرونی دینداری و وپترین دینداری جامعه ایرانی در بروز و ظهور عمومی محدوده به مناسبت‌های مذهبی ایام سو گواری بود. هر چند در اعیاد دینی، مراسم مذهبی در گوشه و کنار کشور برقرار بود، اما این جشن‌ها تبدیل به نمای پرتالو دینداری به چشم نمی‌آمد.انقلاب اسلامی باید می‌توانست الگویی از شادی عمومی در مقیاس ملی با محوریت مفاهیم دینی را که فصل مزیزه با دیگر الگوهای شادی موجود در دنیای مدرن است،به نمایش بگذارد.میهمانی ۱۰ کیلومتری غدیر یک آغاز و پیش در آمد بر طراحی هوشمند این اقدام است. باید توجه داشت این اتفاق یک شروع و آغاز است و برای به بلوغ رساندن آن باید مسیری هوشمندانه بر اساس اندیشه‌ورزی در پیش گرفته شود، در غیر این صورت دچار تکرار و عبقگرد خواهد شد.

■ **ضرورت عبور از افسردگی اجتماعی دهه گذشته**

مشکلات اقتصادی و ناامیدی‌های پدید آمده از رنج‌ها بر اثر پی‌نبدیری و ترک فعل‌های گسترده در دهه گذشته که محصول مدیریت غرب‌گرای نادیده و افسرده بود، موجب شوخی اف‌سردگی در جامعه ایرانی به وجود آید.از ابتدای دهه ۹۰ و با ورای کار آمدن دولت اعتدال خرج‌های پیشرفت و تحول در کشور رویه کندنی نهاد و مشکلات مترامک اقتصادی و اجتماعی زندگی مردم امرتأثر کرد. دولت انقلابی و مردمی باید گامی مؤثر برای عبور اجتماعی از این فضای دردناور و راف‌فراهم می‌کرد.عبور از این افسردگی‌ها هر چند باید با کار و تحول و رشد اقتصادی اتفاق بیفتد می‌کند. «جشن ملی» یک رویداد در مقیاس کشش یک ملت‌کاست که در آن روز همه مردم با همه سلاقی متنوع احساس شادمانی و سرور و حال خوب دارند. حکومت باید بتواند چنین زمینه و فرصتی را برای فاصله گرفتن از مشکلات جاری در زندگی مردم فراهم کند. جشن غدیر بی از زاویه‌های دارای اهمیت و قابل مطالعه است.

■*مدیر اندیشکده فکر فردا

روز نامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران

صاحب امتیاز: پیام‌وران نشر روز مدیر عامل و مدیر مسئول: محمدجواد اخوان سر دبیور: غلامرضا صادقیان آدرس: تهران، خیابان شهید احمد قصیر کوچه چهاردهم غربی پلاک ۱۲ سازمان آگهی‌ها: ۸۸۵۴۵۴۸۸ روابط عمومی: ۸۸۵۲۳۰۶۰ تویزج: مؤسسه نشر گستر امروز نوین ۰۹۴۲ ۸۸۷۳۰ چاپ: همشهری www.javanonline.ir

| روزنامه جوان | شماره ۶۲۷۹ | یکشنبه ۱۸ تیر ۱۴۰۲ | ۲۰ ذی‌الحجه ۱۴۴۴ | اذان ظهر: ۱۲:۱۰ | غروب آفتاب: ۱۹:۲۳ | اذان مغرب: ۱۹:۴۴ | نیمه شب: ۲۳:۱۷ | اذان صبح فردا: ۳:۱۲ | طلوع آفتاب فردا: ۵:۵۷

در گفت‌وگوی «جوان» با علیرضا اسحاقی، بازیگر و فیلمنامه‌نویس مطرح شد

میهمانی غدیر باید یک رسم ماندگار شود

یک جامعه‌شناس: نقطه قوت میهمانی ۱۰ کیلومتری غدیر مشارکت فعال و بر نامهر یزی خود افراد جامعه برای چگونگی برگزاری جشن است

■ **نوید پارسا**

بازیگر و فیلمنامه‌نویس کشور مان یا اشاره

به میهمانی ۱۰ کیلومتری غدیر از این حرکت به عنوان یک اقدام خلاقانه یاد کرد و گفت: این رخداد که سال گذشته شکل گرفت، حرکت بسیار نوبی بود که نیازمند آسیب‌شناسی است تا به عنوان یک حرکت پاینده در جامعه اسلامی تأثیر گذار باشد.
علیرضا اسحاقی بر این باور است که شادی افرنی از ارکان مهم هر جامعه محسوب می‌شود و خانواده‌ها می‌توانند این شادی را از طریق اصالح سبک زندگی برای خود ماندگار سازند. به گفته وی، اگر چه هنرمندان ممکن است با خلق آثار طنز و کمدی در شادی‌افرنی جامعه تأثیر گذار باشند، اما این شادی دائمی نخواهد بود.

این فیلمنامه‌نویس کشور مان یادآور شد: در حالی است که اساس هنرهای نمایشی در گام اول، سرگرمی و جذابیت و در گام بعدی، محتوا و پیام است و شاید یکی از دلایل ریزش مخاطب رسانه ملی نیز همین عامل باشد. معروف است که چارلی چاپلین چون می‌خواست مردم را بخنداند، «را خلق کرد.

این فیلمنامه‌نویس کشور مان یادآور شد: متأسفانه ما شاهد کاهش فضای مفرح در آثار نمایشی هستیم و اگر چه تلویزیون در تلاش به سمت خلق آثار شادی‌آور است، اما همچنان در این زمینه کمبود داریم و بی‌جهت نیست که بارها شاهد نمایش آثار کمدی و قدیمی در تلویزیون هستیم که همچنان پر مخاطب هستند.

به گفته بازیگر فیلم سینمایی «دکل»، باید همه برنامه‌سازان و هنرمندان به فکر چاره‌ای برای تولید آثار اساسی و مفرح در عین حال آموزنده باشند که البته این امر نیازمند تعامل رسانه ملی و خالقان آثار نمایشی است.

علیرضا اسحاقی با اشاره به میهمانی ۱۰ کیلومتری غدیر از این اقدام به عنوان حرکتی تازه و بکر یاد کرد و گفت: این رخداد که سال گذشته شکل گرفت، کاری بسیار خلاقانه و نو سود که البته نیازمند آسیب‌شناسی است تا به عنوان یک حرکت بالنده در جامعه اسلامی تأثیر گذار باشد.

این هنرمند کشور مان تأکید کرد: ما باید بهترین‌ها که شادی در جامعه ما نمی‌تواند به شکل غربی آن همچون رانده‌اندازی کارناوال‌ها اجرا شود، اما

■ **حکمت**

پیامبر اعظم صلی‌الله علیه و آله وسلم:

ای ابن عباس! خدای تعالی بر خودش واجب فرمود که دشمن علی علیه‌السلام را هیچ‌گاه از آتش بیرون نیاورد.

ارشاد القلوب ج ۲ص ۲۵۳

| روزنامه جوان | شماره ۶۲۷۹ | یکشنبه ۱۸ تیر ۱۴۰۲ | ۲۰ ذی‌الحجه ۱۴۴۴ | اذان ظهر: ۱۲:۱۰ | غروب آفتاب: ۱۹:۲۳ | اذان مغرب: ۱۹:۴۴ | نیمه شب: ۲۳:۱۷ | اذان صبح فردا: ۳:۱۲ | طلوع آفتاب فردا: ۵:۵۷

■ **نما | حسین کشنگار**

■ **گفت‌وگو**

در گفت‌وگوی «جوان» با کارگردان نمایش «سبز – آبی» با موضوع غواصان شهید مطرح شد

چراغ به دستانی که برای حفظ سایه می‌کوشند

■ **مصطفی شاه‌کرمی**

«سبز – آبی»، اثری شکل گرفته بر اساس تکنیک سایه، دست‌بر موضوعی در تاریخ معاصر گذاشته‌است که هنگام وقوع بسیار خبر ساز شد و احساسات بسیاری را برانگیخت، بر مرجان خورشید، کارگردان نمایش «سبز – آبی»، روی صحنه رفته در بخش بزرگسال نوزدهمین جشنواره بین‌المللی نمایش عروسکی تهران – مبارک، خود و همسرش رضا قیفی‌را چ‌راغ به ستانی می‌داند که برای حفظ تکنیک نمایشی سایه می‌کوشند.

پیداشده یکسر ۱۷۵ شهید غواص جنگ ایران و عراق با داستان بسته عواطف و احساسات جامعه را به شدت تحت تأثیر قرار داد. این شهدا که جمعی از غواصان عملیات کربلای ۴ بودند، ام‌ماه ۱۳۶۵ خط عملیاتی را روند را شکتند و حتی از جزیره سلیماندران، عملیاتگران، خبرنگاران، اهالی هنر و زمیندارگان در حالی که بیشترشان مجروح بودند، جلوتر از خط مقدم به اسارت در آمدند و پیکر شان با دست‌ها و پاهای بسته در یک گور دسته‌جمعی دفن شد. این خیر روزها و ماه‌ها دستمایه سلیماندران، طبعیاتگران، خبرنگاران، اهالی هنر و به‌طور کلی عموم مردم قرار گرفت و هر کدام کوشیدند وقایع منتهی به این جنایات را به گونه‌های مرور کنند. مراسم خاکسپاری این شهدا برنتجام روز شنبه ۲۶ خردادماه ۱۳۹۴ از میدان بهارستان به سمت مراجمشایدی تهران انجام شد.

مرجان خورشید در پاسخ به اینکه چه شد که احساس کرد می‌تواند این واقعه را در قالب تکنیک نمایشی سایه روی صحنه بخش بزرگسال نوزدهمین جشنواره بین‌المللی نمایش عروسکی تهران مبارک بیاورد، به «جوان» گفت: «ما ازجریان این من از همان سال ۱۳۹۴، هنگام تفحص و بازگشت پیکر این شهدا به وطن آغاز شد و مانند بسیاری دیگر از مردم تا پیش از آن از این اتفاق ترازیک و دردناک مطلع نبودم. این خیر در آن زمان نیست، خود مردم باید به دنبال بر گزار این چنین جشن‌هایی به مناسبت‌های ملی و مذهبی باشند

تا شور و نشاط در جامعه تسری پیدا کند. مدنی با بیان اینکه جشن‌ها و مراسم شادی‌افرنین باید برای همه طیف‌های اجتماعی جامعه بر گزار شود، گفت: میهمانی ۱۰ کیلومتری غدیر و از این دست جشن‌ها می‌تواند روحیه جمعی را تقویت کند.

شادی و نشاط را در جامعه افزایش دهد، البته به شرطی که مردم مشارکت فزاین داشته باشند و امام داد. «شما در تکنیک سایه می‌توانید به سادگی و با خیالی آسوده از این بابت که مخاطبان چیزی را از دست نخواهد داد، اثری بی‌کلام را روی صحنه ببرد. ما این بی‌مرزی در برقراری

■ **موسیقی**

در برگزاری نشست پژوهشی «عاشیقی در بهار همدان» مطرح شد

«عاشیق»ها خنیگران موسیقی ایرانی

■ **سیدمر تفضی ذاکر**

پژوهشگر حوزه موسیقی اقوام می‌گوید: عاشیق در مفهوم عام خود عنوانی است که اقوام ک در مناطق مرکز،شمال‌غربی و غرب ایران به خنیگران خود می‌دادند. عاشیق دالات بر موسیقیدانی دارد که هم نوازند، هم روایتگر و هم خواننده و شاعر است.

به گزارش جوان به نقل از ستاد خبری شانزدهمین جشنواره موسیقی نواحی ایران، روز گذشته نخستین نشست پژوهشی شانزدهمین دوره جشنواره موسیقی نواحی ایران (منطقه ۴) به میزبانی کرمانشاه با موضوع «عاشیقی در بهار همدان» بر گزار شد. عمران قربانی، پژوهشگر حوزه موسیقی اقوام در این نشست به بررسی «روایت در موسیقی عاشیقی بهار همدان (شمال استان همدان)» پرداخت و اظهار کرد: استان همدان به واسطه تکلم زبان ترکی در برخی شهرستان‌های استان نظیر بهار، لالجین، کبودراهنگ و همهرزی با استان‌هایی نظیر زنجان، قزوین و ساوله از حوزه‌های رایج موسیقی عاشیقی است و این نوع موسیقی همواره در این منطقه رواج داشته‌است.

او ادامه داد: روایت موسیقی عاشیقی شمال استان همدان علاوه بر اشتراکات فرهنگی – موسیقایی با سایر مناطق ترک‌نشین دارای ویژگی‌های شاخص فرهنگی، زبانی و موسیقایی خاص و عامل تمایز با دیگر حوزه‌های موسیقی عاشیقی می‌شود. از خصوصیات بارز این موسیقی وجود داستان‌های عاشیقی غنی در این منطقه است که به دلیل وجود لجه متفاوت ترکی مردم شهرستان بهار باعث به وجود آمدن تفاوت‌هایی در روایت داستان‌ها و روایت اشعار می‌شود که در عصر حاضر بسیار کم‌رنگ‌تر از گذشته به حیات خود ادامه می‌دهد.

از تباط با مخاطب را به عنوان مثال در جشنواره بین‌المللی تئاتر کودک و نوجوان ترکیه-اسکی شهیر مشاهده کردیم و دیدیم که کودکان ترکیه‌ای چطور ضمن درک و دریافت تمامی داستان، نسبت به آن واکنش نشان می‌دادند. این نکته دست شعا را برای برقراری ارتباط با هر طیف، قشر و ملیتی کاملاً لازمی می‌گذارد و از جمله نکات جذاب این سبک کار برای من است.»

■ **مزایای رقابتی شدن جشنواره مبارک خورشید** در این مورد که بازگشت بخش رقابتی به جشنواره نوزدهم را چطور ارزیابی می‌کندهم گفت: «من شاید در ابتدا ترجیح می‌دادم که چنین اتفاقی رخ ندهد و مانند سایرین قبل به صورت غیررقابتی در جشنواره حضور پیدا کنیم و حتی در جلساتی که با حضور هادی حجازی‌فر، دبیر جشنواره برگزار شد به این نکته اشاره کردم، اما زمانی که توضیحات او را شنیدم، متوجه شدم که شاید این طرز تفکر ناشی از هراس از ساختار شکنی بوده است و در جلسات توجیهی به این نتیجه رسیدیم که رقابتی بودن موجب ایجاد شور و حالی می‌شود که بر اثر آن نتنها تلاش می‌کنید اثری با کیفیت را به جشنواره بیاورید، بلکه می‌کوشید بهترین خودتان را هم ارائه کنید.»

■ **کارگردان‌داور بودن یک توفیق اجباری است** او با اشاره به اینکه در صورت رقابت کارگردان – داور در نوزدهمین جشنواره بین‌المللی نمایش عروسکی تهران – مبارک از این اتفاق به عنوان نکته‌ای مثبت یاد کرد و افزود: «ما اسال به لطف دبیر‌خانه جشنواره، کارگردان‌داور هستیم. به این معنا که باید به تماشا می‌کنیم که هر کارهای بخش خودمان بنشینیم و به آنها امتیاز بدهیم. من این مسئله را توفیقی اجباری می‌دانم و از آن استقبال می‌کنم.» کارگردان نمایش «سبز – آبی» در پایان با بیان اینکه او و همسرش سالیان سال است که چراغ به دست‌شان گرفته‌اند و جمله آذربایجان‌های شرقی و غربی و زنجان، قزوین، همدان، ساوه و به سرانغ آن نمد، رویه، چراکه حرفه‌ای‌ها و کاربلدها عموماً ترجیح می‌دهند روی صحنه باشند و حضور پشت پردای که سایه‌شان را بازی می‌تاباند چندان محبوب‌یشان نیست.»

■ **هادی عسگری** رضا خدیی، روزنامه‌نگار خوزستانی که اولین گزارش را از آتش‌سوزی سینما ر کس منتشر کرد و در طول سال‌های دفاع مقدس و خبرنگار جنگی و پژوهشگر تاریخ دفاع مقدس فعالیت داشت، دار فانی را وداع گفت. مرحوم خدیی متولد ۱۳۲۹ در آبادان بود. وی پس از پایان تحصیلات متوسطه، در سال ۱۳۴۷، وارد دانشکده علوم ارتباطات شد و از جمله دانش‌جویان مرحوم کاظم معتمدنژاد به شمار می‌فت. خدیی هم‌زمان با تحصیل در روزنامه کیهان مشغول به کار شد و در سرویس شهرستان‌های این روزنامه در کنار اساتیدی چون یونس شکرخواه و محمود مختاریان به فعالیت پرداخت. وی پس از پایان تحصیلات به خوزستان بازگشت و به عنوان مدیر روابط عمومی سازمان بتادر و کشتیرانی به فعالیت پرداخت. در ۲۸ مرداد ۱۳۵۷، خدیی اولین خبرنگاری بود که خود را به محل فاجعه آتش‌سوزی سینما کس رساند و علاوه بر تهیه گزارش، از صحنه حادثه عکاسی کرد. با انتشار خبر فاجعه سینما و کشتار مردم آبادان، ساواک برای پیدا کردن منشأ خبر، خدیی را تحت تعقیب قرار داد. خدیی در مصاحبه‌ای که چند سال پیش با روزنامه جوان داشت، با طرح موضوع ساخت موزه‌ای در محل سینما کس گفت: «من این سؤال را از مسئولان بازسازی آبادان پرسیدم که چرا قبایلی سوخته سینما کس را از سحنه روزگار حذف کردیم تا اثر جرم شاه را پاک کنیم؟ در حالی که باید آن ساختمان سوخته به عنوان موزه جنایت‌شاه حفظ

می‌شد تا مردم شاهد یکی از هولناک‌ترین فجایع قرن باشند. از آن طرف باید پرسید چرا سالروز سینما کس را که در اوایل انقلاب در تقویم‌ها بود، امروز حذف کرده‌اند؟ این روزنامه‌نگار پس از پیروزی انقلاب اسلامی، به عنوان اولین شهردار «بندر شاپور»، منصوب شد. وی پیشنهاد تغییر نام بندر شاپور به «چندر امام خمینی (ره)» را مطرح کرد که با موافقت وزارت کشور کشور مواجه شد. خدیی از ماه‌های پیش از آغاز جنگ تحمیلی، اخبار و اتفاقات خوزستان را منتشر می‌کرد و با آغاز رسمی جنگ از ۳۱ شهریور ۱۳۵۹، در قامت خبرنگار جنگی با حضور در جبهه‌های جنگ، اخبار اتفاقات جبهه‌ها را برای مطبوعات ارسال می‌کرد. وی علاوه بر تهیه و ارسال اخبار، در ستاد جنگ‌های نامنظم نیز مسئولیت‌هایی داشت.

خدیی در سال‌های دفاع مقدس و پس از آن، مشاهدات و پژوهش‌های خود را در حوزه دفاع مقدس به رشته تحریر در آورد که حاصل آن نزدیک به ۱۰ عنوان کتاب است. از آثار این روزنامه‌نگار قیدی می‌توان به کتاب‌های «خرمشهر از آزادی تا اسارت»، «خرمشهر نمی‌میرد»، «۲۸۲۸ تهاجم به خاک» و «ز حلیجه تا سلجمه» اشاره کرد.

خدیی روز ۱۴ تیرماه بر اثر ایست قلبی چشم از جهان فروبست.

روزنامه جوان در گذشت این روزنامه‌نگار پیشکسوت را به جامعه رسانه‌ای و خانواده آن مرحوم تسلیت عرض می‌کند.

■ **نشر**

در قالب روایت یکی از زنان مبارز انقلاب و مادر شهیده الهه زینتاپور «مسال قبول می‌شویم» منتشر شد

کتاب «مسال قبول می‌شویم: برخی از زندگی عفت نجیضیاه» به قلم آزاده فرزام‌نیا منتشر و روانه بازار نشر شد. کتب «مسال قبول می‌شویم: برخی از زندگی عفت نجیضیاه» به قلم آزاده فرزام‌نیا از سوی انتشارات «راه‌یار» منتشر و روانه بازار نشر شد. بنابراین گزارش، تاریخ‌نگاری انقلاب اسلامی عمیقاً به «روایت زنان» این انقلاب و طبعاً به خود انقلاب بدهکار است. زنان شهید انقلاب و دفاع مقدس، زنان مبارز پیش از انقلاب، همسران مبارزان انقلاب، همسران رزمندگان و شهدا و آزادگان و جانبازان، و قربانان پرورشی، معلمان و میثغان فرهنگی، جهادگران، دانشمندان، پژوهشگران و کارآفرینان هنوز به راستی روایت نشده‌اند؛ زانی که محور خانواده بوده‌اند و حضور آنها در عرصه‌های گوناگون، مساوی با همراهی و حضور اعضای خانواده در انقلاب بوده‌است. آنها در سکوت، تمام بار تربیت نینروهای انقلاب را به دوش کشیده‌اند و باز هم در سکوت، روایت تلاش و مجاهدت زنانه و مادرانه خود را در حاشیه موفقیت مردان انقلابی‌شان دیده‌اند.

اینگاه زنان در میانه و گوشه‌گوشه رویدادهای سازنده و مقوم انقلاب اسلامی و همچنین در خلق مفاهیم و ساختارها و نهادهای و نیز تثبیت ارزش‌ها و تداوم کنش‌های انقلابی انکار‌ناپذیر است، اما در جریان تاریخ‌نگاری رویدادمحور و شهرت‌زده و کلیشه‌ای، غالباً به سفیدی بین سطور و گاهی هم به ترک‌روزنه‌هایی سپرده شده‌است که مردان انقلاب در روایت‌های خود، به دنیای زنان انقلاب و پشتیبانی انقلاب باز کرده‌اند.